

Vítame Vás na seminári

Prvé kroky na akciových trhoch

jún 2010

Finančná skupina Fio

1993 – založenie finančnej skupiny Fio

1997 – začiatok on-line obchodovania s akciami na českom trhu prostredníctvom aplikácie e-Broker

2002 – vstup na Slovensko otvorením zastúpenia v Bratislave

2003 – vstup do Poľska otvorením zastúpenia vo Varšave

2005 – založenie Fio o.c.p., a.s.

2006

➤ vstup do Maďarska otvorením zastúpenia v Budapešti

➤ otvorenie pobočky v Košiciach

2008

➤ Fio o.c.p., a.s. sa stáva členom GPW

➤ Fio, sporiteľné družstvo, ozo začína poskytovať služby na Slovensku

2009 – otvorenie pobočky v Žiline

5.5.2010 - Fio, burzovní společnost, a.s. získala od ČNB bankovú licenciú nový názov spoločnosti je Fio banka, a.s.

▪ **Fio o.c.p., a.s.**

- jediný broker na Slovensku poskytujúci prostredníctvom internetovej aplikácie on-line prístup na 9 trhov v 5 krajinách
 - Nemecko (XETRA) – **široká ponuka akcií a ETF za našu menu**
 - Česká republika (BCPP, ČBCP-RMS)
 - Poľsko (GPW)
 - Maďarsko (BÉT)
 - USA (NYSE, AMEX, NASDAQ, ECN, OTC)
- ponuka obchodovania s derivátmi v ČR (BCPP) a USA (CME/CBOT)
- člen GPW (Varšavská burza cenných papierov)
- člen AOCP
- dozor vykonáva NBS
- prispievateľ do Garančného fondu investícií
- pobočky v Bratislave, Košiciach a Žiline
- zahraničné zastúpenia v Budapešti a Varšave

▪ **Spoločnosti pôsobiace v Českej republike**

- **Fio banka, a.s.**
- Fio, družstevní záložna
- Česká burza cenných papierov RM-System

- **Fio, sporiteľné družstvo**, organizačná zložka zahraničnej osoby
 - vedenie bežných účtov v EUR, CZK a USD
 - FIO KONTO v EUR a CZK
 - atraktívny výnos
 - žiadna viazanosť
 - mesačné pripisovanie úrokov
 - Prémiový vkladový list v EUR a CZK – trojročný vklad
 - Internetbanking
 - prevody SR – ČR ako domáce prevody – časová a finančná úspora
 - prevody SR – EMÚ **zadarmo**
 - žiadne poplatky
 - dozor vykonáva ČNB
 - prispievateľ do Fondu poistenia vkladov ČR
 - možnosť prepojenia obchodného účtu s FIO KONTO a získať tak vysoké úročenie dočasne neinvestovaných peňažných prostriedkov

Obsah

1. Základné pojmy
2. Ako prebieha obchodovanie - cesta pokynu na trh
3. Ako si vybrať vhodnú investíciu
4. Investície v našej mene bez menového rizika
5. Investície na ďalších trhoch - zabezpečenie sa proti menovému riziku
6. Využitie finančnej páky - úvery a futures kontrakty

1. Základné pojmy

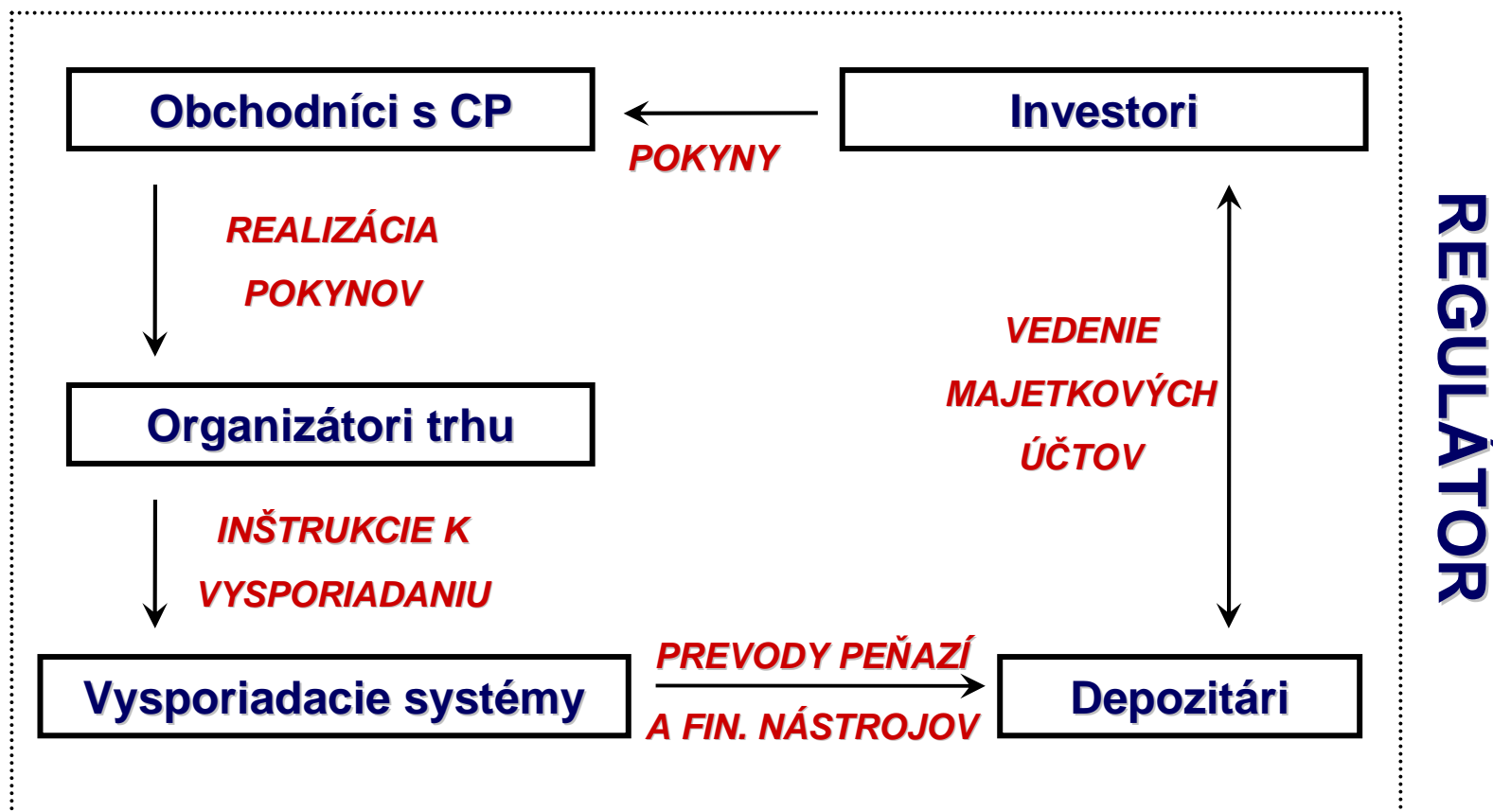
- **BURZA** - miesto, kde sa stretáva dopyt a ponuka po investičných nástrojoch (akciách, komoditných...).
- **AKCIA** - cenný papier, ktorým sa jeho majiteľ stáva spolujemajiteľom akciovej spoločnosti. S vlastníctvom akcií je spojené aj právo zúčastňovať sa na valnom zhromaždení, právo na úpis nových akcií, právo na podiel na likvidačnom zostatku a právo na dividendu.
- **DIVIDENDA** - predstavuje u akcií podiel na zisku spoločnosti, ktorý sa na základe rozhodnutia valného zhromaždenia rozdeľuje medzi akcionárov. Dividendy môžu byť vyplácané kvartálne (zvyk hlavne v USA) alebo aj ročne (zvyk hlavne v EU).

Parametre burzových pokynov

- **CENA** - je to tzv. **limitná cena** – je to minimálna cena, ktorú požaduje zadávateľ pri predaji alebo maximálna cena, ktorú je zadávateľ ochotný zaplatiť pri nákupe.
Ak cena v pokyne nie je vyplnená, tak ide o tzv. **market pokyn** (uspokojí sa za aktuálnu cenu na trhu).
- **MNOŽSTVO** - určenie množstva akcií, ktoré zadávateľ pokynu požaduje. Je umožnené aj čiastočné uspokojenie pokynov.
- **PLATNOSŤ** - maximálna platnosť pokynu je spravidla 30 dní.
- **STOP CENA** (voliteľný parameter) - je to tzv. **aktivačná cena** – k samotnej aktivácii pokynu dôjde len v prípade, že trh dosiahne túto cenu.

Štruktúra verejných akciových trhov

Ako si vybrať obchodníka

- Zistiť či má obchodník potrebnú licenciu
www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/dohlad-nad-bankovnictvom-a-ocp
- Poplatky – ich štruktúra:
 - poplatky obchodníka za sprostredkovanie obchodu
 - poplatky tretích strán (depozitár, burzy,...)
 - rôzne „servisné poplatky“ (založenie, vedenie, alebo zrušenie účtu,...)
 - pozor na ponuky „bez poplatku“ – spravidla to znamená obchodovanie za širší spread (rozptyl medzi nákupnou a predajnou cenou) ako je na trhu
- Výška počiatocnej investície, prípadne iné obmedzenia/limity
- Spôsob obchodovania
 - prostredníctvom internetu, telefonicky, osobne,...
- Nadštandardné služby
 - rôzne služby nad rámec bežnej ponuky, spravidla spoplatnené, určené aktívnym investorom (špeciálne produkty, úvery,...)
- Referencie

2. Ako prebieha obchodovanie - cesta pokynu na trh

Počítač klienta

Servery Fio

2. Ako prebieha obchodovanie - cesta pokynu na trh

Počítač klienta

Servery Fio

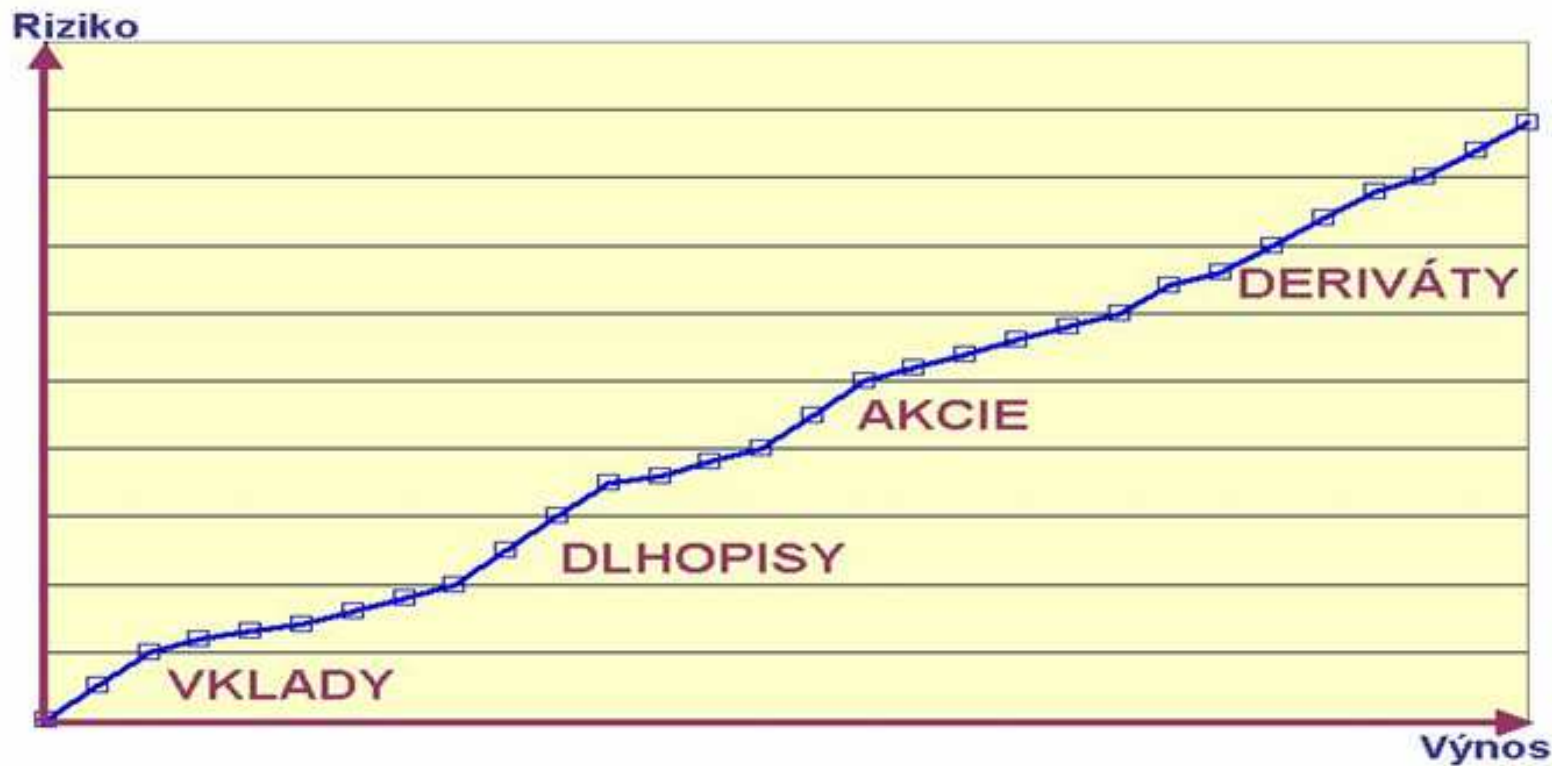
3. Ako si vybrať vhodnú investíciu

Každý investor sa musí rozhodnúť, ktorý zo základných aspektov investovania bude preferovať, pričom lepšia „hodnota“ v jednom smere je obvykle vykúpená horšou „hodnotou“ v ostatných dvoch smeroch.

Na akciovom trhu ale môžeme potlačiť aspekt Likvidity a zamerať sa iba na vzťah **Očakávaný výnos** x **Podstupované riziko**.

Vyšší výnos je možné dosiahnuť iba investíciami do aktív s **vyšším stupňom** podstupovaného **rizika**.

Investičné obchody

- Obchody uskutočňované v časovom horizonte od niekoľkých mesiacov do niekoľkých rokov. Ide o **dlhodobé investovanie**, a to buď **v jeden okamih sa nakúpi portfólio** za aktuálne ceny na určitý časový úsek **alebo** sa tento krok opakuje (**priemerovanie**).
- Ak sa scenár nevyvíja podľa očakávaní, tak sa uplatňuje skôr prehodnotenie základných predpokladov, ktoré viedli k otvoreniu pozície a nasleduje navýšenie pozície, ak sú fundamenty ešte stále atraktívne (nie však uzatvorenie na stoploss).
- Vychádza sa predovšetkým z fundamentálnych hľadísk, prípadne z technickej analýzy v dlhom období. Prihliada sa aj na faktory z oblasti makroekonomických ukazovateľov celkového ekonomického prostredia.

Špekulatívne obchody

- Obchody uskutočňované **v časovom horizonte od 1 dňa do 1 mesiaca**. Ide o **operácie za vopred premyslených podmienok**. Je dôležité vedieť, čo sa od titulu očakáva (rast/pokles, cca. v akom rozmedzí, v akom časovom úseku).
- Treba mať pripravený scenár pre prípad, že zamýšľaná špekulácia nebude naplnená (bude pre investora stratová). Ide hlavne o stanovenie úrovne, kde sa pozícia zatvorí s cieľom minimalizovať straty (stoploss), prípadne úroveň, kde sa navýši pozícia dodatočným nákupom/predajom.
- V rámci krátkodobých špekulácií sa vychádza predovšetkým z technickej analýzy v krátkom období, zo psychologických faktorov, prípadne sa špekuluje pri predpoklade skokových zmien vo fundamente spoločnosti.

Vzorové investičné stratégie

- **Indexová stratégia** – cieľ je dlhodobo dosahovať porovnateľný výnos s priemerným výnosom vybraného akciového trhu. Ako nástroje sa používajú investičné certifikáty a ETF (DIA, EXS1...).
- **Výnosová stratégia** - individuálnym výberom významných spoločností so stabilným postavením na trhu k dlhodobému držaniu („buy and hold“) dosahovať výnos kombináciou rastu kurzu a pravidelných dividend.
- **Rastová stratégia** – individuálnym výberom fundamentálne podhodnotených titulov dosahovať výrazných kurzových ziskov z jednotlivých investícií. Investor ale vstupuje do zvýšeného rizika, mnoho investícií môže byť stratových.

Vzorové investičné stratégie

- **Aktívne investovanie** - vhodným **načasovaním obchodov** s akciami fundamentálne stabilnejších spoločností s dostatočnou likviditou, na ktoré možno aplikovať technickú analýzu (strednodobé signály). Relatívne častými zmenami v alokácii prostriedkov tak dosahovať síce menších kurzových ziskov v strednodobom horizonte (5-10%), ale niekoľkokrát do roka.
- **Trading** - podľa krátkodobých signálov technickej analýzy opakovane realizovať malé kurzové zisky. Zisky aj straty sa zamykajú už pri veľmi malých cenových zmenách, obvyklé je **použitie pákového efektu**. Obchoduje sa hlavne s kvalitnými akciami s úverom na nákup alebo do krátkeho predaja a futures kontraktmi.

4. Investície v našej mene bez menového rizika

- **XETRA** - elektronická nadstavba Deutsche Börse Frankfurt
- najširší európsky trh - registruje viac ako 11.000 titulov
- špecifické aukčné obchodovanie s málo likvidnými titulmi len raz denne (cca. 13:30)

Poplatok za obchodovanie je 0,15% (min. 9,95 EUR)

XETRA

- Nemecký trh je reprezentovaný blue chips indexom DAX 30 – obsahuje 30 najkvalitnejších nemeckých spoločností obchodovaných na burze: ADS, BAS, LIN, SIE, VOW...
- Ďalšie indexy akciového trhu: MDAX, SDAX, TecDAX ...
- Obchodovanie neprebíha len s domácimi titulmi ale aj s akciami veľkých zahraničných spoločností z vyspelých trhov (Nokia, ING, Toyota Motors, Intel), a takisto aj z Emerging Markets (Gazprom, Lukoil, Industrial and Commercial Bank of China,..)

ETF – to pravé aj pre začiatočníkov

- ETF (Exchange Traded Funds) – verejne obchodované fondy. Ide o fondy, ktorých akcie sa dajú obchodovať rovnako, ako akcie iných obchodovateľných spoločností.
- ETF sa zameriavajú na určitú časť trhu, ktorej vývoj verne kopírujú, napr. na určitý región, súbor komodít alebo určité odvetvie a pod.
- Vysoká likvidita a obchodovanie v reálnom čase – výhoda oproti klasickým podielovým fondom
- Veľmi dobrá cenová dostupnosť – sú využiteľné investormi aj v objemovo malých portfóliách.
- „Široké“ ETF plnia diverzifikačnú funkciu v portfóliu.
- Oproti klasickým podielovým fondom výrazne nižšie náklady na nákup, predaj a držanie pozície
- Lepšia výkonnosť ako porovnateľné podielové fondy, 85% podielových fondov nikdy neprekoná svoj benchmark (porovnávací index), ETF benchmark verne kopírujú.

5. Investície na ďalších trhoch – zabezpečenie sa proti menovému riziku

- **USA** – najdôležitejší kapitálový trh sveta. Obchodovanie s akciami a ETF na NYSE, AMEX, NASDAQ aj OTC. Obchodujú sa tu najväčší svetoví giganti ako MSFT, GOOG, XOM, JNJ... ale aj „penny stocks“
- **ČESKÁ REPUBLIKA** – nám najbližší trh. Relatívne malé množstvo titulov ale väčšinou známe značky ako ČEZ, TELEFONICA O2...
- **POLSKO** – široký trh, ktorého je Fio o.c.p., a.s. jediným slovenským členom, veľké množstvo IPO.
- **MAĎARSKO** – zatiaľ neponúkame v plne „on-line“ režime

Menový úver

Na českom, slovenskom a poľskom trhu celkom ojedinelý produkt fungujúci na báze dočasnej výmeny dvoch aktív v rovnakej trhovej hodnote

- **chráni pred devízovým rizikom**

VII./ 2007 – 0,733 EUR/USD, VII./ 2008 – 0,635 EUR/USD \Rightarrow strata viac ako 13% !!!

- **šetrí transakčné náklady dané kurzovým spreadom**

kurz EUR/USD: predaj 0,645, nákup 0,625 \Rightarrow transakčné náklady 0,02 EUR, t.j. viac ako 3,0%

- **umožňuje plynulý prechod medzi národnými trhmi**

operatívna pôžička meny na pokrytie vysporiadania nákupu

- **náklady zaistenia**

USD 2,00%, EUR 2,75%, CZK 2,75%, PLN 5,25%, HUF 8,00% p.a. z výšky úveru

Menový úver - príklad

Bez MÚ	09.12.2008	30.12.2008	zisk / strata	zisk / strata v %
kurz CAT v \$	42,10 \$	43,70 \$	+1,60 \$	+3,80 %
kurz USD N/P	0,766 / 0,790	0,691 / 0,712	-0,054 €	-12,53 %
kurz CAT v €	33,26 €	30,20 €	-3,06 €	-9,20 %

S použitím MÚ	09.12.2008	30.12.2008	zisk / strata	zisk / strata v %
kurz CAT v \$	42,10 \$	43,70 \$	+1,60 \$	+3,80 %
pôžička (2,00 p.a.)	+42,10 \$	-42,15 \$ (42,1+0,05 úrok)	---	---
záruka	- 33,26 €	+ 33,26 €	---	---
kurz záruky	0,790	0,790	---	---
zisk v \$	---	43,70 – 42,15 =	+1,55 \$	+3,68 %
zisk v €	---	1,55 USD x 0,691 =	+1,07 €	+3,22 %

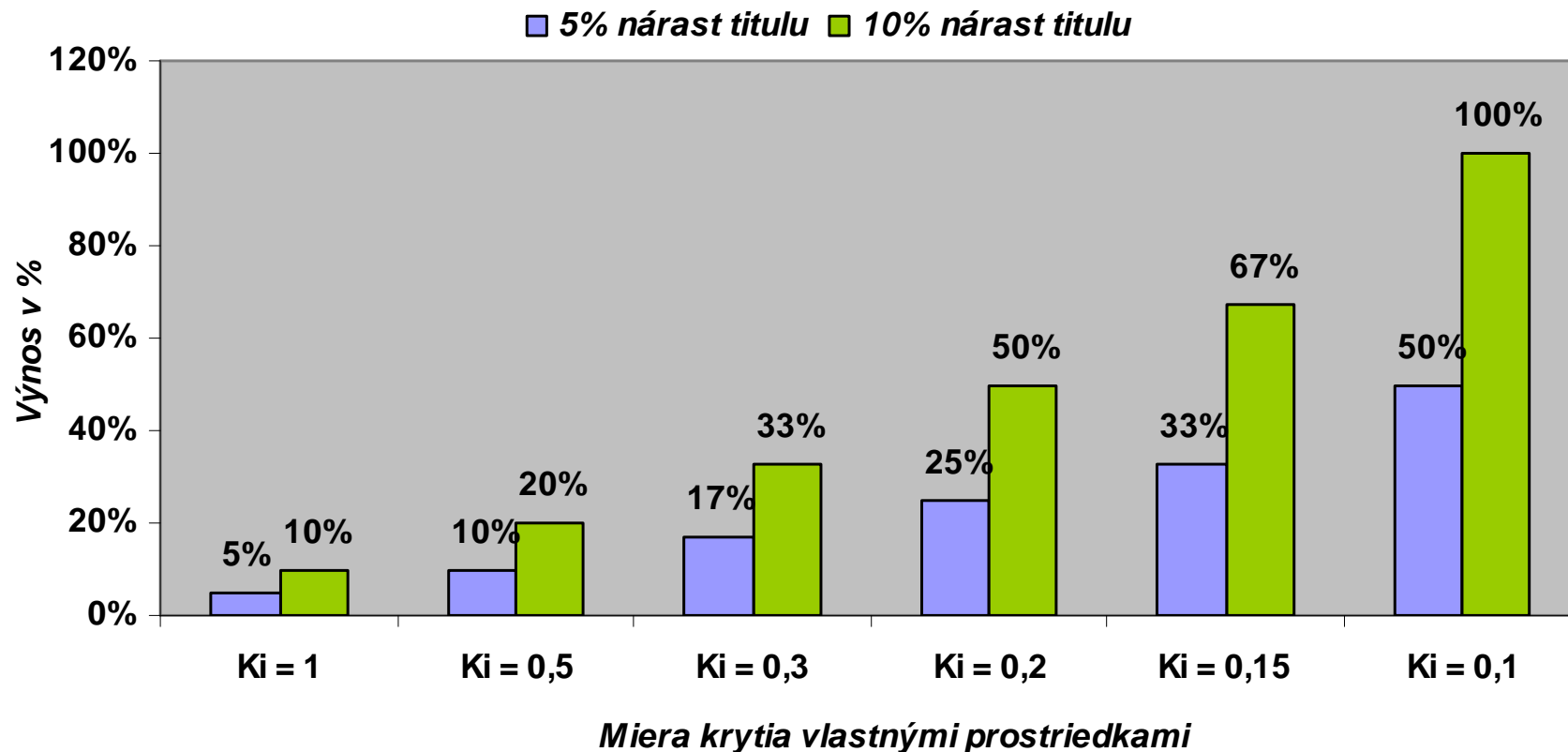
6. Využitie finančnej páky

Základný princíp – efekt finančnej páky

Rentabilita *vlastných prostriedkov* (r_E – Return on Equity)
je pri danej *výnosnosti portfólia* (i – Interest rate)
priamo úmerná podielu *celkovej hodnoty aktív* (A – Assets)
k *vlastným prostriedkom* (E - Equity)

$$r_E = i * A/E$$

Rentabilita vlastných prostriedkov pri rôznej miere krytia vlastnými prostriedkami

Prečo využívať úver na obchodovanie?

- Možnosť zvýšiť **rentabilitu** transakcií.
- Možnosť špekulácie na pokles (**short sell**).
- Možnosť výrazne **znížiť poplatky** vzhľadom k výške investície.
- Profitovať z **väčšej likvidity a nižších poplatkov** pri obchodovaní v prestížnych segmentoch (SPAD).
- Aj po zainvestovaní všetkých voľných prostriedkov sú možné ďalšie nákupy pri nízkych cenách, keď sa ako „vlastné prostriedky“ poskytnú nakúpené cenné papiere.

Úvery na obchodovanie

<i>Trhy</i>	<i>Vlastné zdroje*</i>	<i>Úroková sadzba p.a.**</i>
XETRA	30 % - 50 %	7,00 %
NYSE NASDAQ AMEX	10 % - 50 %	10,95 %
BCPP ČBCP - RMS	15% - 50%	5,80 % - 11,80 %

* výška vlastných zdrojov závisí od typu akcie/ETF

** úroková sadzba pri obchodovaní na úver v CZK závisí od aktuálnej výšky čerpanej čiastky

Na trhoch v ČR a USA možnosť short sell – zarábanie na poklese cien akcií

Investícia bez/s úverom - príklad

Bez úveru	20.03.2008	29.05.2008	S úverom	20.03.2008	29.05.2008
kurz CON v €	58,31	79,92	kurz CON v €	58,31	79,92
Počet ks	+ 30	- 30	Počet ks	+ 100	- 100
Poplatok	9,95	9,95	Poplatok	9,95	11,99
			Úrok za 70 dní v €	---	54,89
Pohyb na účte	- 1.759,25	+ 2.387,65	Pohyb na účte	- 1.752,29	+ 3.836,45
Zisk v €	---	+ 628,40	Zisk v €	---	+ 2.084,16
Zisk v %	---	+ 35,72%	Zisk v %	---	+ 118,94%

Nárast CON za 70 dní = 21,61 EUR, t.j. + 37,06%

Výnos klienta za 70 dní bez použitia úveru v EUR = + 35,72%

Výnos klienta za 70 dní s využitím úveru v EUR = **+ 118,94%**

Futures kontrakty

- Predstavujú právo a zároveň povinnosť kúpiť / predat'
 - *Stanovené množstvo podkladového aktíva (komodita, mena, index,...)*
 - *Za vopred dohodnutú realizačnú cenu*
 - *Ku dňu splatnosti kontraktu*
- Futures kontrakt je vysoko štandardizovaný nástroj
 - *Štandardizovaná doba splatnosti (obvykle 3M alebo 6M)*
 - *Štandardizované množstvo*
 - *Štandardizované obchodovanie prostredníctvom burzy*
 - *Štandardizované vysporiadanie*
- Hedging - nástroj pre zaistenie rizika cenového vývoja do budúcnosti
- Nástroj pre realizáciu arbitráží medzi promptným a termínovým trhom.

Princíp obchodovania s Futures

- Pri vstupe do pozície vo futures skladá investor zálohu na hodnotu kontraktu (záloha predstavuje vlastný kapitál).
- Výška zálohy sa pohybuje medzi 5 – 25 % hodnoty kontraktu podľa typu podkladového aktíva a jeho volatility.
- Záloha sa deponuje na „Margin account“.
- **Nákup** futures kontraktu → vstup do **LONG** pozície → Špekulácia na **rast**
- **Predaj** futures kontraktu → vstup do **SHORT** pozície → Špekulácia na **pokles**

Príklad futures – vývoj kurzu

CRUDE PHY CME NOV 09 (CME : CLX9)			
Kurz	Zmena	Zmena (5D)	Objem v tis. ks.
00:44 - 75,51	0,33 (0,44%)	4,14 (5,80%)	0,32
Denný rozsah	Dopyt	Ponuka	Priem. Objem v tis. ks.
75,24 - 75,57	75,50	75,52	182,32
Dátum splatnosti	Počiatková marža	Udržiavacia marža	Hodnota bodu
20.10.2009	6 600,00	6 600,00	1 000,00

Súhrnný graf: [F-CL](#)

Príklad futures – čistý zisk

	+	-
min. čiastka na otvorenie pozície je 6.600 USD		
9.10.2009 - 16:00 nákup za 72,00	+ 1 futures kontrakt	- 72.000 USD (72x1000) - 11,41 USD (poplatok)
15.10.2009 - 00:44 predaj za 75,50	+ 75.500 USD (75,5x1000)	- 1 futures kontrakt - 11,41 USD (poplatok)
čistý zisk investora je 3.477,18 USD čo predstavuje zhodnotenie investovanej čiastky o 52,68 % pri zmene kurzu futures o 4,86 %		

Čo sa deje pri nepriaznivom vývoji ?

Upozornenie:

Obchodovanie s použitím cudzieho kapitálu, prípadne investovanie do pákových produktov je rizikovou záležitosťou, kedy v krátkej dobe reálne hrozí strata väčšiny investovaných prostriedkov.

Riziko, ktoré investor podstupuje, rastie priamo úmerne so silou aplikovanej finančnej páky (napr. pri 50% krytí vlastným kapitálom podstupujeme 2x vyššie riziko).

Najlepšou ochranou pred vznikom výrazných strát je prevencia:

- Stanovenie a dôsledné dodržiavanie obchodného plánu
- Ochrana pomocou inteligentných pokynov (Stop Loss, Trailing Stop,...)
- Popis inteligentných pokynov na www.fio.sk/inteligentni_pokyny.html

Ako začať s obchodovaním?

- Podpis komisionárskej zmluvy s Fio o.c.p., a.s.
- **Komisionársku zmluvu možno podpísať aj priamo na seminári**
- Výhody:
 - založenie obchodného účtu - zadarmo
 - vedenie obchodného účtu - zadarmo
 - zrušenie obchodného účtu – zadarmo
- Vklad peňažných prostriedkov na obchodný účet.
- Možnosť nákupu akcií a ETF už v deň podpisu komisionárskej zmluvy, pričom nie je stanovená minimálna investícia.
- Pri FUTURES možnosť investovania do 4 dní po podpise zmluvy. Minimálna čiastka na otvorenie účtu je 2.000 USD.
- Možnosť zabezpečiť investície menovým úverom je od nasledujúceho dňa po podpise zmluvy. Aktuálne úročenie menového úveru pre USD je iba **2,00 % p.a.**

Ďakujeme za pozornosť

Bratislava

- Kollárovo nám. 15, tel.: 02/5293 2439 , bratislava@fio.sk

Košice

- Hlavná 8, tel.: 055/6854 067 , kosice@fio.sk

Žilina

- Nám. Ľ.Štúra 2, tel.: 041/5624 905 , zilina@fio.sk

www.fio.sk

facebook

Investujeme na burze